

A tanulók szabad idejéről

A megyei népi ellenőrzési bizottság ülése

A diákok szabad idejéről, annak felhasználásáról készített jelentést egy munkacsoport. Az anyagot tegnap vitatta meg a megyei népi ellenőrzési bizottság. A vizsgálat azokat a tárgyi és személyi tényezőket mérte fel, melyek a különböző szintű oktatásban résztvevő diákok szabad idejét meghatározzák.

Az oktatási intézményeknél végzett vizsgálatok tapasztalatai szerint a szakmunkásképző tanulók számára komoly veszteséget jelent a közlekedés, szabad idejüket szétforgácsolja, hogy messzi kilométerekről kell bejárnok az iskolába. Otthoni körülményeik sem hatnak rájuk serkentően, ezért különösen fontos a Móra Ferenc Szakmunkásképző Intézetnek az a törekvése, hogy a bejáróknak oly nélkülözhetetlen külön helyiséget alakítson ki. Ehhez kapott az intézet százezer forintot. Ezek a diákok tanulmányi idejüknek több mint felét a munkahelyen töltik. A gimnáziumokban és szakközép-

iskolákban tanárok, szülők, diákok egyaránt helyeselték a tananyagcsökkentést, a KISZ-szervezetek egyre eredményesebben hallatják szavukat az ifjúságot érintő kérdésekben. Javult az iskolák kapcsolata a szülői házzal, melynek eredményeként közösen vitatják meg a szabad idő helyes felhasználásának módjait is. A tanulók iskolai elfoglaltsága, heti óraszámuk csökkent, vagyis a túlterhelés, a kevesebb anyagot rövidebb idő alatt tanulják meg a diákok. Mégis többségük nem tapasztalja, hogy több szabad idővel rendelkezik, s hiába fogadták örömmel például a harmadik testnevelési óra bevezetését, a tárgyi feltételek hiányosak, ezért nem tudják kellően kihasználni ezeket az órákat. Hiányoznak az iskolákból a megfelelő klubhelyiségek és olvasótermek, egyáltalán Szeged is szükségben van megfelelően berendezett diáklkluboknak, ezért igaz, hogy „sok a csellengő diák a városban”. A pedagógusok tapasztalata szerint a tan-

anyagcsökkentéssel felszabadult időt nem használják a tanulók arra, hogy elmélyüljenek a „választott” vagy az egyetemi felvételi vizsgákban szereplő tantárgyakban.

Rendkívül gyengén szervezett az iskolai tömegsport, inkább azok vesznek részt a foglalkozásokon, akik egyesületekben is sportolnak. Természetjáró szakosztályok alig működnek. Kulturálódás sportolás tekintetében több lehetőséggel rendelkezik a középiskolák, mint amennyit jelenleg kihasználnak. A felsőfokú intézményekben szerzett tapasztalatok közül érdekes, hogy a körültekintő órarendtervezés ellenére még mindig sok a hallgatók úgynevezett lyukas órája, ami többnyire elvesztett idő. A hallgatók régi kívánsága, oldják fel az óralátogatási kötelezettséget. A KISZ kérésére be is vezették a fakultatív rendszerű oktatást például a bölcsészkaron, a tapasztalatok nem rosszak, majdnem ugyanannyian látogatják az órákat, mint korábban.

Mikroleolvasó, írásvetítő

Kiállítás a Technika Házában

A falakat díszítő színes diáképek, a sok-sok érdekes, szemnek is kellemes optikai eszköz sok érdeklődőt vonz a Technika Házába, az OFOTERT Vállalat és a me-

gyei tanács vb művelődési osztályának közös audiovizuális kiállítására. A bemutató az iskolai oktatás, a tanulás könnyítését, szemléltetését illusztrálja.

A szocialista és a nyugati országok legmodernebb konstrukcióit tekinthetik meg a látogatók: filmfelvételt, filmdia- és írásvetítőket, fényképezőgépeket, villanókészülékeket, mikroszkópokat. Az újdonságok közül az egyszerűen kezelhető Polar írásvetítő, a Diaflex — nappali fényén is használható — vetítőernyő, a Kodak Carousel automata diavetítő, a Zenit—80 és a Canon F 1 fényképezőgép keltett nagy érdeklődést. A kiállítás slágercikkjei, a filmfelvételek, a film- és diavetítők rövid idő alatt egytől-egyet elkeltek, többségüket iskolák vásárolták meg. Sokan megcsodálták a könyvtárakban kiválóan alkalmazható DL—2 mikroleolvasót is. A kiállított cikkek működés közben is láthatók. Kezelésüket a Káráz utcai OFOTERT szakemberei hozzáértéssel, szíves szóval magyarázzák.

A bemutatót két és fél nap alatt közel 3500-an tekintették meg, szinte minden cikk gazdára talált. Legnagyobb részük a megye iskoláiban kap otthont, de Bács-Kiskun megyébe is jutott belőlük. Egyre szaporodik az előjegyzések száma is, a jövő évre számtalan vállalat, tudományos intézet és iskola rendelt a kiállításon látott tárgyakból.

Zenei könyvtárosok klubnapja

A szegedi Somogyi Könyvtárban 1971-ben alakult meg a zeneszoba, az országban elsőként. Tegnapi szerdán a mai magyar zene hete szegedi programjában tapasztalatszerző gyűlteket össze az ország zenei könyvtárosaival. Hazánk minden részéről harminc zenei könyvtáros vett részt a klubnapon, melynek keretében megismerkedtek a várossal, a Somogyi Könyvtárral, zenei részlegének eddigi munkájával, rendezvényekkel és egyéb módszereivel. A klubnapon megbeszélték a tevékenység problémáit, egyúttal ötleteket cseréltek a találgatásokról. Mint Skaliczki Józsefné, a Somogyi Könyvtár zeneszobájának vezetője, a Könyvtár-tudományi Egyesülés zenei szekciójának vezetője, a tegnapi találkozót házigazdája elmondta, az első ízben megrendezett országos klubnap elősegítette a zenei könyvtárosok belső munkáját, ötlete-

ket adott a rendezvények szervezéséhez, a társulásokkal való kapcsolat kialakításához. A klubnap legrangosabb programja volt a Zeneszerző és közönsége című sorozat ötödik találkozója, melynek vendége Kurtág György, Kosuth-díjas zeneszerző volt. A művészt Somfai László zene-történész mutatta be. A zenei könyvtárosok országos klubnapja alkalmából dokumentációs kamara kiállítás nyílt a könyvtár folyosóján, mely zenei kiadványokat, műsorokat, egykori fotókat és különleges hangszereket tár az érdeklődők elé.

Ma, csütörtökön este fél 8-kor a zenei hét keretében szegedi előadóművészek hangversenyére kerül sor a zeneművészeti szakközépiskola hangversenytermében. A műsorban mai magyar szerzők műveit szólaltatják meg, köztük Frank Oszkár és Vaszly Viktor egy-egy alkotását.

Feladatok az orvosképzésben

Az orvostudományi egyetem egészségpolitikai, káderpolitikai, valamint tudományos és gazdasági feladatairól kétnapos tanácskozás kezdődött szerdán a dobogókői Nimród Szállóban. A tanácskozást — melyen az Egészségügyi Minisztérium és az egészségügyi felsőoktatási intézmények vezetői vesznek részt — dr. Schultheisz Emil egészségügyi miniszter nyitotta meg. Elmondta, hogy az egyetemi oktatásnak nem csupán a hallgatók szakmai képzését kell biztosítani. Olyan társadalmi és politikai ismeretekkel is el kell látniuk a fiatalokat, hogy abban a beteg és az orvos kapcsolatán túl megfelelő helyet, rangot nyerjen a társadalom igénye, szerepe is. Ezért a szakmai utánpótlást úgy kell nevelni, hogy képesek legyenek eleget tenni a rájuk háruló feladatnak, s a lakosság magas szintű egészségvédelmének és egészségügyi ellátásának biztosítására érdekében minden orvosi munkahelyen, minden egészségügyi intézményben tudásukat javítva adva szolgálják szocialista egészségügyünk célkitűzéseit.

nehéz kitérni, az elutasítás vége általában sértődés.

— Melyek az alkoholfogyasztás leggyakoribb következményei?

— Elsősorban az ittaság. A népesség alkoholfogyasztása lemérhető a máj-, szív-, keringési, ideg- és elmebetegségek terjedésén. Az alkohol a szívét túlmunkára készíti, a hasi erek kitágulása következtében csökkenti az agy vérrellátását, kezdeti izgalom után bágyadságot eredményez. Az alkohol aránylag nagy kalóriatartalmú, zsírt és szénhidrátot pótol, fokozza a szervezet elzsírosodását, amely éppen korunk nagy betegsége, a szívinfarktus előidézésében is nagy szerepet játszik. Az alkohol támadja a központi idegrendszert, felborítja az érzékszervi normális működését, vérkeringési zavarokat, szívverését okozhat. Az alkohol pusztítja az idegsejteket.

Az alkoholizmus tehát bio-szociális problémakomplexum.

A 100. születésnapján:

Fényben a Margit-híd

A Fővárosi Tanács és a Magyar Elektrotechnikai Egyesület — mint ismeretes — országos pályázatot hirdetett a Margit-híd köz- és díszvilágításának megtervezésére. A pályázat eredménye:

A bíráló bizottság I. díjra érdemesítette Almási Sándor pályaművét, amely

a hídfők és a pillérek — és a városképünkbe illő — szép megvilágításáról is gondoskodik. A III. díjat nem adták ki, s helyette két II. díjat létesítettek. Így módon 1976-ban, átadásának 100. évfordulójára, a fővárosban és a többi hídhöz méltó fényben ragyoghat majd esténként a Margit-híd. (MTI)

Színházi ismeretterjesztés — a fiatalokért

A televízió Színházi Albumából ismert dr. Váradi György a napokban tartotta Az amfiteátrumtól az abszurd színházig című drámatörténeti sorozatának ötödik előadását: a magyar színház Madách Imréig terjedő időszakáról beszélt. A Bartók Béla Művelődési Központ nagyertermében ezúttal sem maradt szabadon egyetlen hely sem. A nagyrészt fiatalokból álló közönség a Madách színház két művészt, Piroos Ildikót és Huszti Pétert is üdvözölhette.

Szegeden a múlt év végén, októberben hangzott el az első előadás, közel egyidőben az Ózdon rendezett azonos témájú sorozattal. A kilencvenperces estek az ismeretterjesztés, a színház megteremtésének jegyében „ogantak, közművelődési funkciójuk is vitathatatlan. — Az előadásokkal fogódzó szeretnénk nyújtani a színházat kedvelőknek, a fiatalabb korosztálynak és a felnőtteknek, akik nem színházi szakemberek. Az ismeretanyagot, drámarészletek megismerésével, neves művészek illusztrálják, szemlélyekkel is vonzzák a hallgatókat — mondja dr. Váradi György.

Az előadások főszereplői nem a színészek, mégis mindig a legnevesebbek jönnek Szegedre...

A közönség soraiban rengeteg a fiatal, olyanok is akadnak, akiknek még nem alakult ki szoros kapcsolatuk a színházzal. Őket akarjuk megnyerni, meggyőződésem, hogy a jövő színházát a gyerekeknek kell elkészíteniük. A fiatalok rendkívül élesszemű kritikusok, ezért nem lehet középszerűt, csak a legjobbat adni.

Milyennek látja a magyar színház helyzetét napjainkban?

Történelmünkben addig Európában a legszegényebb előzményekkel rendelkezünk, a legrosszabb helyzetben vagyunk. 1945-ig az emberek jóformán nem is tudták, mi a színház. A napokban érkeztem haza az NDK-ban rendezett magyar

drámai napokról: Drezdában a színház háromszáz éves történetét bemutató albumot kaptam ajándékba. A hagyományok hiányát a televízió számtalan színházi közvetítéssel igyekszik pótolni, de az élő színház varázsát nem helyettesítheti.

A televízió Színházi Albumában rendszeresen foglalkozik a vidéki színházakkal is...

A szolnoki, a kecskeméti és a kaposvári színházakat az ország legjobbjai közé sorolom. Hallatlanul sokat fejlődtek a vidéki társulatok, bár a fővárosiaknál nehezebb körülmények között tevékenykednek.

Mi a véleménye a vidéki színházak műsorpolitikájáról?

Mintha nem mindenütt tudnák, nem lehet színházat csinálni közönség nélkül. Sokrétegu, heterogén városok összetett, változatos igényt kell kielégíteni, ezt tükrözze a műsorpolitika is! Néha az az érzésem, hogy egy-egy előadás, nem a helyi közönségnek, hanem a fővárosi szakembereknek, a sajátoknak készült. Ugy gondolom, a vidéki színházak ne annyira a fővárosra, inkább szűkebb pátriájukra vessék vigyázó szemüket!

L. Zs.

Pulykaszezon

Megkezdődött a karácsonyi pulykaszezon a Kecskeméti Baromfifeldolgozó Vállalat gyáraiban. Ennek a szárnyasnak is megszűnt az idényjellege, de a keresletnek megfelelően az év végén dolgoznak fel legtöbbet belőle. A hazai és a külföldi kereskedelem decemberi megrendelése túlsúlyban pulyka. Ezért csak az utóbbi négy napban 15 vagonnyi pulykát szállítottak a gyárat, s egy része külföldre került.

Életek megrontója — az alkohol

2. Vállalati titkárnő B. I., elvált asszony. Túl a negyvenen. Onálló, független, munkáját elvégzi ugyan, de környezetét, munkatársait életét gyakran megkeseríti ki nem mondott rögeszméivel, hogy őt fúrják. Az igazgatóhoz sűrűn járnak vendégek. A titkárnő kedvesen fogadja őket, feketéje messze földön híres, akárcsak az igazgató bora és kisüstiye is, amit a fekete előtt és után tölt, a vendégek poharába.

— Töltsön magának is, Ilke! — kínálta az igazgató. Az asszony eleinte szabadkozott, aztán már kérés nélkül egyet több poharat tett az alpakkálcára.

Ilke később már nem tudott ellenállni az italnak. Egyre gyakrabban volt spicces, italos, sötét részeg. Üldözöttes mániája annyira eluralkodott rajta, hogy a vállalatnál már semmit sem tudtak kezdeni vele, helyére más került, ő pedig elvonókúrára.

Jellinek amerikai pszichiáter, az alkoholizmus egyik legjobb ismerője a társadalmat két részre osztja: ivókra és nem ivókra. Az ivók első osztályába a szociális ivók tartoznak, akik csupán alkalmanként, étkezés után, népnep, pohárvászon stb. esetén isznak, tehát a társadalmi normák szerint, amikor a környezet elvárja az embertől, hogy igyék, mert nem lehet kitérni előle.

A következő csoportba az akut fázisban levők tartoznak, akik már keresik az alkalmat az ivásra, szívesen fogadnak társaságot, maguk is jó vendégek, vonakodnak nélkül emelellik poharukat újra és újra.

A Jellinek-felosztás szerint

ti kritikus stádiumban elől, hogy megjavul-e a borissza, vagy tovább züllik. Sajnos, a gyakoribb az, hogy önmaga már nem tudja abbahagyni az ivászatot, alkoholfüggőségbe kerül, esetleg dipszomániássá válik, azaz erőt vesz rajta az ivási kényszer. Az alkohol utáni kínzó vágy utolsó fillérjének elköltésére készíti a dipszomániát, az italt nemegyszer gyilkosságra is vetemedik. A roham tetőpontját tömeges érzécsalódások, téves eszmék, izgatottság, robbanásszerű cselekvések jellemzik, majd nagy álomosság, fáradtság után a beteg bárhol lefekszik, és mélyen, akár álló napot és éjszakát is végigalszik.

Es amikor már véglegessült a kóros szenvedély, bekövetkezik a krónikus stádium. Mind nyilvánvalóbbá válnak az alkoholos hallucináció, az ideggyulladás, a kisagyi sorvadás, agylágyulás, a delirium tremens, nemritkán a halál.

— Van-e teljesen absztinens, tehát nem ivó egyén?

— A Jellinek-féle felosztás szerint a társadalom 85—90 százaléka szociális ivó — kezd a beszélgetést, dr. F. I. főorvos. — Teljesen absztinens a gyerek kb. 10 éves koráig, bár gyakran előfordul, hogy elnyugodjék a csecsemő, pálinkás kockacukrot, kenyeret dug a szájába a szülő. Nem közhely, örök igazság: gyermeknek egy csepp alkohol is mérge.

— Meddig „ártalmatlan” az alkohol?

— Az alkohol a legkisebb mennyiségben is ártalmas! Bárkinél a szervezete is meg-sínyli. De majdnem mindenki iszik: lakodalomban, névnapon, pohárvászon alkalmával. A kínálás elől nagyon